

telepensjonisten

Medlemsblad for Telepensjonistenes Landsforbund

Nr. 2/08 - 34. årgang

Lederkonferansen

s. 2

**Henrik Wergeland,
200 årsjubileum,**

s. 5

Telefamilien Andreassen

s. 6

REDAKTØRENS SPALTE

Det er midten av juni og sommerferien ligger foran oss full av forventninger. Selv om pensjonister har ferie hele året er det noe ekstra med sommerferien. Mye lys og varme fornyer kropp og sjel og gir nye krefter og humør til "å stå han av" som Oluf sier, når mørketid og kuldegrader igjen tar overhånd.

Lederkonferansen 2008

Denne utgaven av Telepensjonisten speiler at en travel vår ligger bak oss. Telepensjonistenes lederkonferanse 2008 ble avholdt i april og har fått en bred omtale i bladet. Ledere fra 34 av 35 lokalforeninger møttes over 2 dager. Bølgene gikk høyt om Pensjonsreformen og dårlig eldreomsorg. Man fikk også diskutert Handlingsprogrammet vårt, som er et fylldig dokument der bl.a. fallende medlemstall og rekruttering er et viktig tema. Engasjementet var sterkt, og Forbundsledelsen fikk mange viktige tilbakemeldinger fra lokalforeningene.

Norges Pensjonistforbund

Harald Norman fra Norges Pensjonistforbund belyste NPF's engasjement for eldre. Det er godt å vite at man har en så vital organisasjon til å fronte eldres sak overfor politiske myndigheter. Mange foreninger har engasjert seg lokalt i de kommunale eldrerådene, mens enkelte foreninger har valgt andre veier for å vinne frem. Uansett er det flott å konstatere at vi har mange sterkt oppegående foreninger som føler sterkt sosialt ansvar for sine med-søstre og brødre.

Den præktigklædde sommerfugl

Dette vakre diktet er skrevet av Henrik Wergeland som har 200 års jubileum 17. juni. Hans politiske engasjement, hans sanger og dikt har en klangbunn som er høyst aktuell også i dagens samfunn. Jeg håper dere liker diktet.

Familieportrett

Telefamilien Andreassen er en spesiell familie med stor lojalitet til det gamle Televerket. Av 8 søsken har 6 hatt sin arbeidsdag i Televerket, og de har arbeidet over hele landet. Mange av oss har møtt dem og arbeidet sammen med dem. Det er derfor interessant å høre deres historie.

Teknikkhistorier

Bladet har vært kritisert for å ha en teknisk slagside. Vi tar likevel sjansens på å fortelle kort om Flysikringen og Radiolinjekontorets historie. Spennende historier som har betydd mye for vår eksistens både i og utenfor Televerket.

Da står det tilbake å takke for mange gode innspill og ønske at bladet byr på interessant sommerlektüre for mange av oss.

God sommer!

Hilsen Sjur

Innhold:

Redaktørens spalte	s. 2	Nytt fra Lokalforeningene	s. 17
Lederen har ordet	s. 3	Min telehistorie	s. 18
Vellykket lederkonferanse for telepensjonistene	s. 4	Kryssord	s. 18
Sommerdikt	s. 8	Mary Solvik fra Namsos har vært "down under" i Australia	s. 19
Henrik Wergeland, 200 års jubileum	s. 9	Historien om Radiolinjekontoret	s. 20
Pensjonist, - jeg?	s. 10	Historien om Flysikringstjenesten	s. 21
Sofustanker	s. 11	Foreningsnummer og adresser	s. 22
Familieportrett: Telefamilien Andreassen	s. 12	Minneord om Anna Helene Arild	s. 22
Norges Pensjonistforbund tar store utfordringer i eldrepolitikken	s. 14	Landskonferansen 2009	s. 23
Min hobby	s. 16	Landsstyret	s. 23
		Telenor og barnearbeid	s. 24

Frist for innsendelse av stoff til neste utgave av bladet er **21. september 2008**.

Redaktøren forbeholder seg retten til nedkorting av innlegg.

Forsidebildet: Fra Lederkonferansen: Reidun Sandbu, Sandefjord og Liv Berit Aadna, Skien med Kjell Tetlie fra Lofoten i bakgrunnen.

Lederen har ordet

I skrivende stund ligger sommeren foran oss og med den alle de forventninger vi har til sol og varme sommerdager.

På forbundskontoret ligger en hektisk tid bak oss med styremøter, lederkonferansen, møter i forhandlingsutvalget og departementet om satsbudsjettet for 2009. I tillegg har Forbundet sendt sitt høringsnotat om den nye pensjonsreformen, hatt flere møter med ulike grupperinger i Telenor og besøkt flere lokalforeninger for å nevne noen aktiviteter.

Det er nå om lag syv år siden Pensjonskommissjonen ble oppnevnt. Vi har i kjølvannet av den fått to pensjonsmeldinger, og et såkalt pensjonsforlik på Stortinget der alle partier med unntak av Fremskrittspartiet sluttet seg til forliket. Resultat av arbeidet så langt er uavklart, og ingen kan si hva pensjonen for dagens 50 åringer vil bli når de blir pensjonister. De fleste sier, med rette, at et nytt pensjonssystem må være forutsigbart. Så langt kan man vel si at dette er en floskel, så får vi se hvor vi ender opp.

Prinsipalt har SAKO (vår samarbeidsorganisasjon) og NPF alltid forfektet at alderspensjonen skal reguleres likt med lønnsutviklingen i resten av samfunnet. Dette er et prinsipp som ble nedfelt i Grunnbeløpsreguleringen i 2003, og er en forlengning av den forhandlingsordning som ble etablert tidlig på 1980 tallet.

Vårt forbund ga følgende uttalelse til pensjonsmeldingen som hadde sin høringsfrist i mars:

- Endringer i pensjonsreformen må ikke gjøres gjeldende for de som er født før 1954 fordi disse ikke på en rimelig måte kan tilpasse seg endringsforslagene i reformen
- Både inntekts- og garantipensjonene bør primært reguleres i tråd med lønnsutviklingen
- Subsidiært må departementets forslag til reguleringsbestemmelser kombineres med Stortingets forslag, - slik at Stortingets forslag blir nedre grense for den årlige reguleringen
- Dagens praksis med forhandlinger/drøftinger og etterfølgende Stortingsbehandling videreføres.

SAKO og NPF er stort sett på linje med Forbundets uttalelser til pensjonsreformen, og så får tiden vise hvor vi ender opp i denne saken. En ting er imidlertid sikkert. Dersom den nye pensjonsreformen skal settes ut i livet fra 2010, må tempoet i departementene og andre fora som jobber med saken økes betydelig.

Det står igjen mange uløste problemstillinger, ikke minst Statens Pensjonskasses tilpassing til den nye pensjonsreformen med alle sine særbestemmelser, utformingen av ny uføre- og etterlattepensjon for å nevne noen områder. Vi må derfor fremdeles leve i spenning over hva som blir sluttresultatet av denne meget store reformen.

På Landsstyremøtet i begynnelsen av mars var blant annet stedsvalg for Landsmøtet i 2009 oppe til behandling. Til møte forelå det et brev fra Lillehammer pensjonistforening hvor de tilbyr seg å være vertskap for møtet. Lillehammer har alle de forutsetninger som skal til for å gjennomføre et slikt arrangement. Både beliggenhet og fasiliteter i og rundt byen borger for at dette kan bli et meget vellykket arrangement på alle måter.

Landsstyret bestemte derfor at byen er Lillehammer, og at landsmøtet skal gå av stabelen i tiden 2. til 4. juni 2009.

Av andre saker som var oppe på Landsstyremøtet var prosjektstøtteordningen til lokalforeningene. Dette har vært en forsøksordning i 2007. Støtteordningen har vist seg så populært at 16 prosjekter fikk tilskudd første året.

Landsstyret bestemte derfor at ordningen videreføres og blir permanent fra 2008. Jeg oppfordrer derfor foreningene om å søke midler innenfor de reviderte retningslinjer som nå foreligger.

Årets lederkonferanse ble gjennomført i Oslo i april. Undertegnede sitter igjen med følelsen av at konferansen var vellykket. Mange tilbakemeldinger gir oss tro på at det opplegget vi hadde for konferansen var meningsfylt og nyttig. Meningen med slike konferanser er at vi samler lederne for dels å utveksle erfaringer og dels for å gi påfyll i form av aktuelle foredragsholdere. Lederne fikk dessuten under møtet muligheten til å gi verdifulle innspill til det handlingsprogram forbundet skal utforme for perioden 2009-2011. Utkast til handlingsprogram skal forelegges Landsmøtet i 2009.

Jeg vil tilslutt nevne at vi står foran et nytt lønnsoppgjør for pensjonistene i siste halvdel av mai. Når dette leses er forhåpentligvis resultatet kjent. Undertegnede skal representere SAKO i forhandlingene med Staten. Dersom vi legger til grunn resultatet av oppgjøret mellom LO og NHO som nå er avsluttet, går det vel mot et resultat som ikke ligger så langt fra fjorårets lønnsoppgjør.

Jeg ønsker med dette alle våre lesere en riktig fin sommer!

Dagfinn Skarbøvik

Vellykket lederkonferanse for telepensjonistene

Av Sjur Malm

45 ledere fra 34 av landets 35 lokalforeninger møtte til Landsstyrets lederkonferanse 14 – 15. april i Oslo. De fikk to innholdsrike dager med spennende temaer om handlingsprogram, vedtekter, rekruttering, Nettavisen, Pensjonsreformen og Telenor. Det ble en verdifull meningsutveksling om utviklingen av Forbundet som styrket fellesskapet blant deltakerne. Landsstyret med Dagfinn Skarbøvik i spissen, hadde gjort grundige forberedelser og fikk fin respons fra en sterkt engasjert og lydhør forsamling.

Status for Handlingsprogrammet 2007 – 2009

Dagfinn Skarbøvik innledet.

Rekruttering

- Rekruttering er Landsstyrets største satsningsområde innledet Dagfinn med. Det var 3985 medlemmer i foreningen ved inngangen til 2008, en nedgang fra 4252 medlemmer siden 2001 (6 %). Det er nedsatt et eget rekrutteringsutvalg, og det er etablert et samarbeid med Telenor. Dagfinn stilte spørsmål ved lokalforeningenes medlemsverving og hevdet at vi trenger flere mannfolk. Medlemmenes egne nettverk er viktig i denne sammenhengen. Responsen fra lederne viste at mange lokalforeninger arbeider meget aktivt på rekrutteringsfronten. - Det er mange menn hos oss, protesterte Magnhild Sletbak fra Sentrale Enheter. - Det er viktig å ha et møteprogram som treffer alle kategorier av pensjonister, unge som gamle, hevdet Ole Sanbekkhaug fra Trondheim. - Jeg har prøvd alt, fortalte en frustrert Liv Aadna fra Skien. - Ja, det neste er å banke på dørene, hevdet Odd Naalby fra Drammen.

Informasjonsstrategi

En ny informasjonsstrategi vil være en viktig del av den nye handlingsplanen. Bladet og Nettavisen er telepensjonistenes viktigste informasjonskanaler i dag. Disse må videreutvikles for å imøtekomme behovene fra nye og yngre medlemmer samtidig som de må ivareta eldre medlemmers behov. - Dessverre har antallet besøk på Nettavisen sunket i senere tid uten av vi forstår hvorfor. Opplæringen på PC som er igangsatt er viktig, men hvordan kan vi få en oppblomstring i bruken av Nettavisen, undret Dagfinn. - Vi har fått tak i gamle PC'er og driver opplæring før vi starter møtene, fortalte Kjell Moy fra Kristiansand. - Vi må ikke glemme at de fleste telepensjonistene ikke har PC, hevdet Arne Fauskerud fra Lillehammer.

Samarbeidet i SAKO

SAKO er en sammenslutning som har til formål å styrke samarbeidet mellom offentlige pensjonister og NPF- Norges Pensjonistforbund til felles beste. Gjennom SAKO fremmer telepensjonistene og andre offentlige pensjonistforeninger sine krav til myndighetene,

for eksempel mht Pensjonsreformen. NPF samordner kravene og forhandler på vegne av SAKO med myndighetene.

Telepensjonistenes innspill til Pensjonsreformen ble sendt NPF før tidsfristen 1. april:

1. Levealderjustering må ikke gjøres gjeldende for de som er født før 1954 fordi disse ikke på en rimelig måte kan tilpasse seg endringsforslagene i pensjonen
2. Både inntekts- og garantipensjonen bør reguleres i tråd med lønnsutviklingen, subsidiært må forslaget til reguleringsbestemmelsene kombineres med Stortingets forslag til en nedre grense for den årlige regulering
3. Dagens praksis med forhandlinger/drøftinger og etterfølgende Stortingetsbehandling videreføres.

NPF legger mest vekt på å sikre forhandlingsretten og at veksten av pensjonene følger lønnsutviklingen i samfunnet.

Samarbeidet med Telenor

Samarbeidet med Telenor er for tiden godt. Det er utarbeidet en presentasjon av Forbundet på Telenors interne nettsider og dessuten laget en link til Nettavisen vår. Det avholdes møter minst én gang i året eller etter behov. I møtene med Telenor drøftes økonomisk støtte til Forbundet og andre forhold som angår pensjonistene, bl.a. pensjonistfordeler fra Telenor.

Samarbeidet med Telenor Pensjonskasse

Det avholdes minst ett møte pr. år i forkant av lønnsreguleringene. Vi prøver å samordne oss med personalorganisasjonene i Telenor i spørsmål som omhandler pensjon.

Styredeltakelse i Pensjonskassen har blitt luftet, men er blitt avvist av personalorganisasjonene som sitter i styret.

Samarbeid med andre Telenorrelaterte selskaper

Forbundet vil i innværende år prøve å innlede et forhold til andre Telenorrelaterte selskaper. Informasjon om Forbundets virksomhet vil være viktig i disse samtaler. Utveksling av bl.a. lenker på Internett vil også være en av aktivitetene som prioriteres. Samarbeidet ansees å være av betydning for medlemsrekrutteringen.

Samarbeid med Telemuseet

Regelmessig kontakt er etablert med Telemuseet. To møter er avholdt der videre samarbeid og utveksling av informasjon er drøftet. Nytt møte er avholdt for å drøfte Forbundets medvirking i å samle stoff som er relevant for museets virksomhet. Vi vil komme tilbake til hva lokalforeningene kan bidra med i det videre arbeidet. Kvalheim la særlig vekt på at pensjonistene kunne bidra med intervjuer av pensjonerte televerkere.

Andre saker som Landsstyret jobber med

Mye arbeid er nedlagt av Forbundets sekretær, Kjell Tangen, for å få orden i arkivet som har vært i dårlig forfatning i mange år. Ny arkivnøkkel er delvis klar og papirmengden er redusert drastisk. Nytt elektronisk arkiv er delvis på plass, og ny elektronisk postjournal er innført. Nytt medlemsregister vurderes løpende.

Handlingsprogram 2009 – 2011

”For å øke Landmøtets styring av Forbundets framtidige virksomhet vil et utkast til handlingsprogram for perioden 2009-2011 bli lagt fram på Forbundets landsmøte i 2009. Landstyret vil starte arbeidet med å utarbeide et forslag etter lederkonferansen. Lokalforeningene inviteres til å komme med innspill i dette arbeidet.

Nettavisen

Per Refsem som er ansvarlig web-redaktør for Nettavisen orienterte om status.

Formål

Nettavisens formål er å spre informasjon til Telepensjonistene om de aktiviteter som organisasjonen driver med sentralt og lokalt. I tillegg er det interessant å formidle informasjon som de lokale mediaene er opptatt av vedrørende pensjonister, eldreomsorg og telekommunikasjon. Det er også viktig å fortelle om spesielle hendelser eller situasjoner vedrørende medlemmene eller annet i lokalmiljøet.

Lokalforeningenes sider

Til tross for en del startproblemer er inntrykket at det nå går mye bedre. Det har etter hvert blitt mange flotte hjemmesider selv om noen ennå mangler. Noen kan gjøre sidene mer presentable, og det er viktig å fornye stoffet på sidene jevnlig. Web – redaktøren, Per Refsem, har totalansvaret for Nettavisens ”lay out” i samarbeid med Forbundet og de lokale datakontaktene. De lokale lederne er ansvarlig for lokalsidene sine. De lokale datakontaktene har ansvar for å legge inn og oppdatere jevnlig lokalt stoff fra virksomheten i lokalforeningene som for eksempel møtereferater, om reiser og aktiviteter. Datakontaktene har ikke ansvar for å produsere stoffet selv, det påligger medlemmene.

Tilbakemeldinger

Nils Bøe fra Bodø fortalte at de hadde begynt med en mimreside med tekst og bilder. Arne Fauskerud fra Lillehammer kunne tenke seg samordnet annonsering av reiser som planlegges i foreningene. Eva Marie Kvernland fra Oslo støttet dette forslaget for å få nok deltakere og fulle busser på turene som arrangeres.

Arne Fosse fra Haugesund takket Per Refsem for en flott jobb, men var likevel i sterk tvil om Idiumsystemet for Nettavisen var et riktig valg. Det er etter hans mening stivbent, og det fins billigere programmer for produksjon av lokalsider. Fosse mente at man burde drøfte strategien fremover.

Magnhild Sletbak og Roy Knag Jæger

Jan Andreassen og Odd Naalby

Vedtektsendringer

Odd-Kåre Kvalheim orienterte om arbeidet med fornying av vedtektene som skjer i et eget vedtektsutvalg bestående av:

Evald Hagenes, Helgeland
Berit Olafsen, Larvik
Odd-Kåre Kvalheim, Landsstyret.

Dagens formålsbestemmelse lyder:

Forbundets formål skal være å verne om og fremme medlemmenes sosiale, økonomiske og kulturelle interesser. Med henblikk på dette skal Forbundet samarbeide med relevante enheter i Telenor og institusjoner som tjener pensjonistenes interesser og fremmer deres saker.

Kvalheim fremmet forslag om ny og mer rendyrket formålsparagraf:

Telepensjonistenes Landsforbund er en landsomfattende partipolitisk nøytral organisasjon som har til formål å samle alle telepensjonister for å ivareta felles økonomiske, sosiale, kulturelle og velferdsmessige interesser.

Kvalheim mente at fokus på det lokale og lokalforeningene er viktig. Lokalforeningene bør ha frihet til å utforme egne vedtekter innenfor rammen av Forbundets formålsparagraf. Kvalheim stilte spørsmål ved om tiden nå er inne for at lokalforeningene blir en del av Landsforbundet og at Landsforbundet får et formelt ansvar for utviklingen i lokalforeningene blant annet for å hjelpe lokalforeningene med framtidens utfordringer?

Kvalheim kom ellers inn på flere viktige sider av vedtektene som tyder på at de trenger å moderniseres. Det gjaldt Landsstyrets sammensetning, medlemskap, samarbeid med andre organisasjoner, kontingent, etablering av lokal klubber som alternativ til sammenslåing av foreninger og ikke minst spørsmålet om navn og logo.

Dagunn Klakegg fra Sogn og Fjordane og Magnhild Sletbak fra Sentrale Enheter mente at det er tull å forandre logoen, mens Berit Olafsen fra Larvik reklamerte for den ny Telenorlogoen. Sjur Malm viste til at bladet allerede brukte Telenorlogoen i forskjellige sammenhenger.

Tidsplanen for forslag og vedtak av nye vedtekter må tilpasses neste landsmøte i 2009:

- Utkast fra vedtektsutvalget til nye vedtekter klart 1. sept 2008
- Sendes lokalforeningene til kommentarer innen 1. januar 2009
- Endelig innstilling fra vedtektsutvalget sendes landstyret feb./mars 2009
- Landstyrets forslag sendes ut 1 måned før landsmøtet.

Gode foredragsholdere

Harald Olimb Norman fra Pensjonistforbundet og Kai Rosenberg fra Telenor var invitert som foredragsholdere. Norman orienterte om Pensjonsreformen som er omtalt andre steder i bladet. Dere kan dessuten finne en god del om det på NPF's hjemmesider. Hans melding er at alle pensjonister blir berørt når reformen blir innført i 2010. Det gjelder ikke bare ny folketrygd og AFP, men også høyst sannsynlig statspensjonene.

Kai Rosenberg ga en innholdsrik orientering om Telenors forvandling til å bli blant de 6 største internasjonale mobilsekskaper i ver-

den med en omsetning på 105 milliarder kroner hvorav over 60 % er internasjonal omsetning.

Det ble reist flere kritiske spørsmål fra deltakerne ved Telenors tilbud i Norge. Det vanskelig å forstå at E-verkene nå tar over gamle Telenorabonnenter ved å legge fiber over hele Norge. Hvor er Telenor i denne sammenhengen? Har de sovet i timen eller har de noe gjemt i ermet, lurte mange på? Liv Berit Aadna fra Skien klaget på at hun over flere år hadde klaget på ADSL-dekningen, uten respons. Kai Rosenberg lovet å ta med seg synspunktene tilbake til Telenor og Berit Svendsen som er ansvarlig i Telenor.

Gruppearbeid

Dag 2 gikk i stor grad med til gruppearbeid basert på temaene som var presentert under første dag. I gruppebesvarelsene ble bl.a. følgende ting vektlagt:

Eldreomsorg.

- Flo og fjære når man sammenliknet kvaliteten på eldreomsorgen i kommunene
- Rekruttering og kompetanse er viktigst. Fins det ikke folk så blir ikke jobben gjort.
- Det må etableres nok sykehjemsplasser
- Bemanning og utdanning må styrkes. Det mangler aktivtører, fysioterapeuter og logopedier i stor grad på sykehjemmene
- I Rogaland har man etablert undervisningssykehjem i eldreomsorgen
- Det må være lavere sykdomsterskel for å komme inn på sykehjem
- Vi må fremme kravene våre via NPF.
- Vi som er pensjonister i dag vi har det likevel bra, men stakkars de som er 40 år i dag. Personalorganisasjonene i Telenor må gjøres oppmerksom på hva deres medlemmer har i vente av eldreomsorg
- Bedre konkretisering og kontroll med kommunenes øremerkede midler til eldreomsorg.
- Rehabilitering er viktig
- Eldreomsorgen må ta større hensyn til individuelle behov

Krav til Statsbudsjettet

- Særfradraget økes mer fra 70 og utover
- Minstefradraget det samme for lønnstakere og pensjonister
- Må ha fokus på egenandeler fordi vi bruker mer på medisiner etc
- Arveavgifta må ned.
- Minstefradraget må opp
- Begravelsesdekningen heves.

Pensjonsreformen

- Det er mange diffuse og ukjente begreper i Pensjonsreformen.
- Hva blir kjøpekraften for pensjonister i fremtiden?

Medlemsrekruttering medlemspleie

- "Rekruttering – Rekruttering – Rekruttering" er viktigst.
- Innholdsrike møter med temaer er viktig for å få engasjert medlemmene.
- Lokalforeninger som har telerelaterte firmaer i lokalmiljøet bør ta kontakt med disse
- Vervepremie til foreningen som verver flest medlemmer.

Ole Berg og Arne Fauskrud

Kjell takkes for innsatsen

En god vits

Kjenner du noen på bildet, spør Rolf Kåste

Dagfinn og Odd-Kåre

Telepensjonist er blitt midtsidepike Bergens tidene

Nils Bø sier sin mening

- Det fins mange potensielle medlemmer i Finnmark, understreket Gerd Blomstrand Kristensen.
- Offentliggjør referat i lokalavisen fra møtene
- Totaloversikt over arbeidstakerne på bedrifter som er i Telenor og er Telenorrelaterete.
- Montørene er viktig
- Felles møter og reiser
- Felles bank for foredrag, aktiviteter etc.
- Det fins mange "skuffa" televerkere som kan bli medlemmer

Handlingsplan, formål og vedtekter

- Kontakten med Telenor er viktig, må ha kjennskap til Telenor
- Den nye logoen er morsom og attraktiv. Bør forhandle med Telenor om bruk av logoen
- Telemuseum - samarbeidet er viktig
- Opplæring av tillitsvalgte. Hva med prosjektstøtte?
- Telepensjonisten er avhengig av medlemmene for å få stoff.

- Nettavisen, ny informasjon og jevnlig oppdatering er viktig for interessen
- Økonomien må være i orden
- Viktig at styrene har gode rutiner for sitt arbeid
- Kontakten mellom landsforbundet og lokalforeningene må være god.

Et flott arrangement

Lederonfereansen 2008 ble et flott og verdifullt arrangement takket være engasjerte deltakere og god planlegging fra Arbeidsutvalget i Landsstyret. Kjell Tangen sørget for at alt gikk på skinner under konferansen med rom, mat og program. Osloforeningen og Sentrale Enheters invitasjon til kaffe, kaker og noko attåt ble en fin avslutning på den første konferansedagen.

Tusen takk!

A photograph of a butterfly with orange and black wings perched on a yellow flower. The butterfly is the central focus, with its wings spread, showing a pattern of orange with black spots and lines. The flower is bright yellow and has a cluster of small florets. The background is a soft, out-of-focus green, suggesting a natural setting with other plants and leaves.

Den prægtigklædte Sommerfugl

Den prægtigklædte Sommerfugl
er fløyen fra Guds hånd.
Han gav den gyldne vinger
og røde purpurbånd.

Han lærte den å flyve høyt,
høyere enn jeg er.
Den har nok fuglens lyster,
men ei dens dun og fjær.

Og alle verdens mennesker
og alle kongebud
ei gjøre kan en sommerfugl.
Det kan alene Gud.

Henrik Wergeland

200 år siden Henrik Wergeland ble født

De fleste av oss telepensjonister har et minne av Wergeland i våre hjerter, særlig på 17. mai. I år feirer vi hans 200 års jubileum. Han ble født 17. juni i 1808. Bare 36 år døde han, en vakker sommerdag 12. juli i 1845 etter å ha skrevet sitt siste dikt, *Til min Gyllenlakk*, den vakre høystilkede gyldengule blomsten som han så i blomst utenfor sitt vindu i Pilestredet:

*Gyllenlakk, før du din glans har tapt,
da er jeg det hvorav alt er skapt;
ja, før du mister din kronas gull,
da er jeg muld.*

Henrik Wergeland beskrives som Norges største lyriker gjennom tidene. Wergelands diktning spenner fra det visjonære, kosmologiske diktet *Skabelsen, Mennesket og Messias* til barnediktet *Den prægtigklædte Sommerfugl*. Og på 17. mai minnes vi hans sang *Vi ere en nasjon vi med, vi små en alen lange*.

Wergeland hadde en sterk, virksom natur. Han ble viktig for nasjonsbyggingen etter 1814 og gjorde en banebrytende innsats på flere samfunnsområder i det unge Norge. Han var en utrettelig folkelærer med store vyer og en varm-hjertet omsorgsarbeider. Han bidro grunnleggende til å gjøre den nye staten til en kulturnasjon med sin diktning og sitt allsidige engasjement. Han så imidlertid også utover Norges grenser og engasjerte seg i undertrykte folks kamp for frihet andre steder i verden. Wergelands kamp mot jødeparagrafen i grunnloven kjenner alle som husker sin historie. Den ble fjernet 1851 etter hans død.

Wergeland levde et sterkt liv som genier ofte gjør og blandet seg opp i alt mulig. Han hadde mange motstandere og døde meget fattig etter en langvarig retts sak mot en av Oslos prokuratorer som han hadde kjøftet ut på åpen gate for å være en blodsuger. Hans uvennskap med Welhaven er velkjent. Mens Welhaven stod for det danske og konservative samfunnsynet, stod Wergeland for det nye nasjonale norske og radikale. Motsetningene i deres syn på livet illustreres kanskje best ved uttalelsene:

Wergeland:
Jeg lever meg frem til min diktning

Welhaven:
Jeg dikter meg frem til mitt liv

Til tross for motsetningene nærret de en stille beundring for hverandre. Det kom særlig til uttrykk i en av Welhavens siste dikt, *Det tornede tre*.

Sjur Malm

Wergeland på sokkel foran Nationalteateret

Pensjonist, - jeg?

Ved ny-pensjonist Tor Eliassen

Redaktøren ringte og spurte om jeg kunne skrive noen ord om hvordan det føltes å bli pensjonist. Pensjonist - jeg? - var min umiddelbare reaksjon. Jeg har ikke merket noe. Føler meg fortsatt ung og rimelig sprek, 67 år er da ikke noen alder. Sannheten er likevel at jeg ble alderspensjonist, som det heter, for én måned siden. Riktignok er jeg fortsatt i en avviklings-situasjon på mitt siste arbeidssted i Telenor. Rydder PC'en og sender fra meg eller arkiverer (i arkivsystemet eDok) det jeg på egne og andres vegne har tatt vare på av datafiler.

Pensjonist?, - det kom brått på for mitt vedkommende. Helst ville jeg jobbe til jeg ble 70 år, og gjerne lengre. Det snakkes og skrives så fint om at vi eldre har verdifull erfaring og kompetanse og er en arbeidskraftressurs som Norge vil trenge framover. Men i Telenor er det slutt ved fylte 67 år, og gjerne før,- basta! Noen er riktignok i ferd med å legge opp en seniorpolitikk for Telenor, men lite har lekket ut derfra ennå. Min antakelse er at det her er mest fokus på medarbeidere som ønsker å trappe ned før alderspensjonsgrensa tar dem, dvs. de som er i AFP-modus, fra 62 år, eller kanskje yngre.

Og det vel og bra for dem som ønsker tidlig-slutt eller kontrollert nedtrapping, men hva med oss "tullinger" som ønsker å stå lenger i jobb?

Det var først for to-tre måneder siden at tanken på å bli pensjonist meldte seg. Jeg som har jobbet i Telegrafverket, Televerket, Telenor i snart 50 år, har ikke hatt andre tanker.

Jeg ble bedt om å "søke avskjed", - hørt sånt! Hva ville ha skjedd dersom jeg nektet å søke? Noen mente at jeg ikke burde søke, men teste systemet så og si. Skikkelig som jeg er sendte jeg likevel inn min avskjedssøknad. Deretter ble det å sende inn skjemaer og opplysninger til lønns-systemet, pensjonskasser og dette NAV-et. Og det kom skjemaer tilbake, skjemaer som forlangte ytterligere opplysninger. Skattekort skulle de også ha (som om ikke det allerede finnes der inne i systemene).

Pensjonsbidragene skal samordnes sies det. De første utbetalinger av månedspensjon kom likevel fra tre-fire hold, én av dem måtte jeg hente i banken, til tross for at jeg hadde oppgitt mitt kontonummer.

Pensjonisttilværelse, hva innebærer nå det? Jeg må bekjenne at jeg ikke har planlagt

dette. Det første savnet blir nok det å ikke skulle dra til jobben hver dag, ikke skulle gjøre nytte for meg der, ikke få den daglige godpraten med mine kolleger, telefonene, mailene osv.

Det sies at det er viktig for pensjonister å "komme seg opp om morran" og ikke bli sittende i stresslessen. Pass på kroppen din, hold deg i form! Ja vel, - det kan bety at jeg skal gå lange, daglige turer, med eller uten gåstaver, hive meg på sykkel, spenne på meg skiene eller kanskje melde meg på et treningssenter.

Jeg burde kanskje ha skaffet meg en hobby, - slektsgransking, frimerker, treskjæring, golf. Det har jeg altså ikke gjort ennå. Etter å ha bodd i enebolig i mange år har jeg nylig flyttet inn i leilighet. Dermed er husvedlikehold og hagearbeid ikke lenger aktuelt. Riktignok skal hytta vedlikeholdes og forbedres, men den ligger 150 mil unna, så den er lite aktuell for stadige helgeturer. Pensjonister har anledning til å reise, verden rundt om så er. Noen skaffer seg timeshare leilighet på sydlige breddegrader. For meg blir det vel helst bilturer til mellom-Europa eller til hytta der nord en gang i blant.

Tor Eliassen

SOFUSTANKER

-Du har rynker i panna, Sofus, tenker du nå igjen? Fruen så lettere bekymret ut. -Ja, det er feberen. -Feberen? -Ja, klimaet da. Kloden blir bare varmere og varmere, og vi bryr oss lite, ymtet jeg en stille søndagsmorgen. Sant og si hadde jeg hatt en nattens drøm hvor jordkloden sprakk og jordskjelvene sendte skokkevis av tsunamier til all verdens kyster. "Desimering av bestanden", meldte all verdens TV-selskaper i drømmen, og takket skjebnen for bedre overlevelsesvilkår for de ressurssterke, som det så vakkert heter i de utvalgte vokabular. -Rare ord du bruker, Sofusen min, trøstet hustruen. Kanskje du har feber du også, som kloden?

Fra drøm til hverdag. Vi bryr oss ikke særlig om vinteren som forsvant og ble til sørpe i februar. Eller om stormer, flom og ekstreme høyvannsvarsler. Nei, selvfølgelig ikke, vi nordboere er glad til. Men hva med Afghanistan? Springfloa tar ikke dem. Men kanskje trua deres er en trussel? -Ja, kvinnfolk trenger de ikke, sa jeg trøstefullt til meg selv, damer estimeres jo ikke i følge muslimsk lære og skikk, og tie skal de i forsamlinger. - Har du tenkt å konvertere?, kvitterte fruene raskt. I så fall kan du bare legge igjen lommeboka og spreng deg inn i jomfruhimmelen du også, snøftet hun. At lystne muslimgutter lar seg lokke som selvmordsbombere mot slike manneparadisiske løfter, får så være. Men der har du lite å gjøre, Sofusmann. Jeg dukket meg og tidde klokkelig.

- Gratulerer med Operaen, hilste fruene ved søndagsmorgenkaffen den 13. april. Da hadde vi smektet i tre timer med lørdagskveldens åpningsshow kvelden førut. Sofusen måtte medgi at også jeg, som musikalisk undermåler og kulturelt handikappet, likte det jeg så og hørte. Riktignok hjalp lørdagsbiffen og medsmuglet kvalitetsvin på velvilje og forståelse. Men hvor var Telenoret i showet da byggslavene inntok scenen i et gigantisk Slavekor? Siemensfolket var synlig til stede i hopetall i storkoret. Men hvor var Baksaaen og de andre

kulturstøttene fra Telenoret vårt? Ikke et glimt av verken lederteam eller logo-propell var å observere på skjermen.

- Søndagstur, foreslo min kjære fru etter frokost? - Heller lavkonjunktur, mumlet jeg med begredelige aksjenoteringer i tankene. Hvorfor solgte jeg ikke da Telenoraksjen var på topp? Er vel ingen aksjespekulant, sukket jeg i det jeg hodekappet frokostegget. - Du spekulerer alt for mye du, Sofusen min, kvitterte min ledsager i gode og tunge konjunkturdager. Aksjer er nå en ting, Telenorets ville veier et annet. Og nå er det livets vidervedigheter du grubler på, slo min stendig elskverdige fru, alders slitasje til tross, fast.

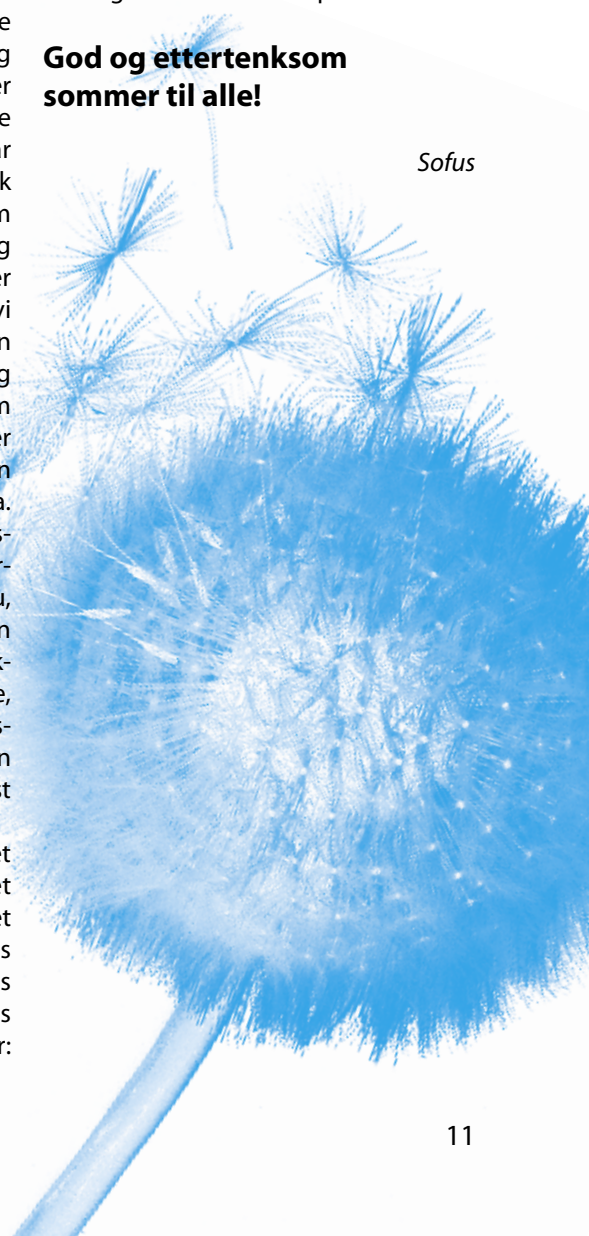
Kinas olympiade venter oss i august. Ikke uten strid. Ilden som er arvebåret fra hellenistiske krigers tid, ville mange slukke på veien til Beijing. "Fredelig kappestrid" for en stakket stund, er ikke lenger til å bære for krigshissede ungdom. Har du ivret for noe? Da har du også opplevd at det er mange nok som prøver å slukke gløden din. Om verden ikke greier å samle seg til fredelig kappestrid om idrettslige prestasjoner et par uker hvert fjerde år, hva har vi da å se fram til? Olympiaden er en konkurranse om kroppslige evner og prestasjoner. OL er ikke en kamp om gods og livs frarøvelse, religion eller livssyn. Om det ikke er slik, er verken fotballandslag eller skielite liv laga. Sportslig konkurranse er hverdagslivseliksir for utøvere og fans, og en sikkerhetsventil mot de krigsglade. - Men du, Sofus, er jo en idiot i sport, bryter fruene inn. Du bryr deg ikke om fotballsparkingen en gang. - Riktig det, min kjære, men de ordentlige idiotene i sportsverdenen må jo få lov til å dyrke sin idioti, så lenge det ikke går på livet løst for andre.

Et nor og et nurk betyr det samme, - et lite barn. Det en gang nyfødte Telenoret er for lengst blitt en gubbe, unnfanget lenge før våre egg og sæder så kveldens dunkle dynelys. De økonomiske ideers formeringskraft har på darwinsk vis utviklet oss til å bli små tele-norer: Vi har kjøpt oss teleaksjer!

Telenorveien videre? Aksjehavernes profittjag styrer. Utbytte kr 3,40 per aksje lar seg høre. Men arbeidsplasser er "sekunda vare, prima ikke", for å feilsitere Bør Børson en smule. Nå var det blitt for mange telenorer i Steinkjer, og hoder må rulle. Telepensjonistenes rekke tynnes. Tilhørighet og identitet nyskapes ikke i et profittstyrt Telenor. Det historiske noret dør med oss. Hvem arver sølvet til sist? Fødes det kanskje noe nytt -et lite Telenurk- etter vår tid? - Min gode mann, sukket fruene oppgitt. Hva er dette for budskap til trette pensjonister? -Trette dem? Trettekjære, kanskje, men ennå fulle av energi og telenorsk velvilje. Slik bør det være i Telenorets tid. Noret har hatt godt av oss avgåtte. Nå venter vi på Telenurket.

God og ettertenksom sommer til alle!

Sofus

Portrett av telefamilien Andreassen

Når du kjæm fra Trøndelag da trivs du overalt

Fra Svalbard og Rørvik i nord til Tønsberg i sør, fra Kongsvinger i øst til Stavanger i vest har far og 6 søsken i telefamilien Andreassen jobbet i Televerket. Fulle av humør, arbeidslyst, politisk og sosialt engasjement har søsknene jobbet innom de fleste fagområder. Rikstelefondamen, AP- politikeren og kommunalministeren, Harriet, "toppet" søskenflokken da hun levde. Vi møtte de tre brødrene Tor, Per og Jan i Tønsberg dagen etter Tors 85 års dag, 14. mai. Det er ikke hver dag at sjansen byr seg til å møte en så stor og humorfylt familie. Der var også telepensjonisten Margit, kona til Per.

De synger ofte og gjerne

Sangen sitter løst hos brødrene, og jeg ble mottatt med flerstemt sang med hyllest til opphavet og livet:

**Det hi sæ nå helst som så
at ein længte te det sted
ein vaks opp da'n var liten
ein minns alt som fülle med det
men skoill du nå vårrå født
ut i Trøndelag et sted**

./ da veit vi at din skjebne var i go-lag deinne dag./.

Musikaliteten har de arvet etter faren som var gardemusiker i sin ungdom. Per synger og dirigerer kor i Stavanger og Jan er viden kjent som syngende vitsemaker og toastmaster ved festlige anled-

ninger blant telepensjonistene. De har alltid vært lette å engasjere både i foreningsliv og sosiale aktiviteter. I TMLF var de kjent for sitt engasjement og omtanke for dem som sliter i livet.

Vi er en sosial familie

- Vi er en sosial familie, vi møtes ofte og ikke bare ved begravelser, forteller Jan med glimt i øyet. - Oppveksten i musikk- og telefamilien på Rørvik formet oss, forteller Per. Vi ble bokstavelig talt flasket opp i Televerket. Allerede i guttedagene var vi med faren vår på linjebygging. Han fraktet stolper og tråd i egen båt, bygde linjer og la inn telefon hos folk på øyriket i Vikna. Så sprang vi med telegrammer og beskjed om telefon på Telegrafan. Veien inn i Televerket var lettvalgt for oss alle. Televerket bød på kostnadsfri utdanning for den store søskenflokk, karrieremuligheter og spennende jobber over hele landet.

Utviklingen var kolossal i vår tid

- Vi opplevde en rivende utvikling i Televerket, forteller Tor. Først med linjenettet - og så med automatiseringa, skyter Jan inn. - Ja, da måtte mange av oss damer på riksen slutte eller få annet å gjøre, forteller Marit. Velstanden økte raskt etter krigen, og folk ville ha telefon. Telefonnettet var nedslitt og hadde dårlig kapasitet og hundretusener ble stående på venteliste i mange år. Da summetonen forsvant i travle perioder på dagen forstod politikerne alvorret, og bevilgningene til Televerket økte. - Og så kom olja, fortsetter Per.

Ny Renault-bil får du ikke, men Renault-konjakk på flaske skal du ha på 85-årsdagen.

Da kom den internasjonale omverden inn over dørstokken til Televerket med full tyngde. Monopolet og byråkratiet i Teledirektoratet og Stavanger måtte snu seg i en håndvending. Oljeselskapene, med Arve Johnsen fra Statoil i spissen, krevde effektive telekommunikasjoner på land og til sjøs i en håndvending. Vi måtte virkelig skjerpe oss! Det var krevende, men vi klarte brasene forteller Per stolt.

Televerket og Telenor, monopol og konkurranse.

Dagens Telenor hadde ikke vært mulig uten et solid og moderne telenett ved inngangen til 90 årene og vilje hos et lojalt personale til å møte konkurransen. Vi kom riktignok fra en monopolbedrift og opplevde aldri virkelig konkurranse innen vi ble pensjonister, forteller Jan. Men vi opplevde et kolossalt press fra publikum som kan sammenliknes med det som dagens helsevesen er utsatt for. Kravene til effektivitet og service og et stort press på å få bukt med ventelistene red Televerket som en mare. - Vi er glade for at Telenor har utviklet seg så godt, men er bekymret fordi Telenor er blitt så fjern for kundene, sier Jan. I vår tid hadde kundene et sted å henvende seg der de fikk personlig kontakt når telefonen ikke virket. I dag møter vi en kunstig stemme som ber oss svare på sine spørsmål, og vi vet ikke hvor vi havner. Vi får inntrykk av at personlig kontakt er uønsket. Telenor er derfor fremmedgjort for mange av oss eldre.

Tilhørighet og lojalitet

- Jeg følte at vi som tok utdanning i Televerket hadde større lojalitet til Televerket enn de som kom inn utenfra, forteller Marit. Det var vel naturlig. - Televerket var en god arbeidsplass, og jeg hadde en fin jobb, forteller Per. Vi fikk mange muligheter, og de tok godt vare på de fleste av oss da nedbemanningen startet. - Vi over 60 år fikk en god pensjon og vi fikk til og med tilbud om pensjonistkurs, forteller Marit

Hvordan er det å være pensjonist?

- Æ veit itt, har itt bynt å vær pensjonist ennå, svarer 85 åringen Tor spøkefullt. - Voldsomt greit, svarer Per. Jeg har så mye å gjøre at jeg får ikke tid til pensjonistmøtene. Sangen og tredreiing tar all min tid. - Vi har det veldig bra som pensjonister når vi får være to og får være friske, sier Marit. - Alt for mytti å gjør, utbryter Jan. Jeg liker å arbeide med praktiske ting. Nå bygger jeg hytte til sønnen min. Så er jeg aktiv i Lions og er støttekontakt for barn som trenger det. Dette er svar man kan forvente fra så aktive og engasjerte personer som i Andreassenfamilien. Vi sitter igjen med følelsen av at livsglede og godt samhold sammen med et spennende arbeidsliv i Televerket har lagt grunnlaget for en innholdsrik og god pensjonsalder.

Sjur Malm

TeleverksskARRIERENE

Per, født i 1931, startet som telegrafbud i Rørvik under krigen, arbeidet på "langlinja", tok mellomtekniker og ble automattekniker i Oslo og Stavanger, og arbeidet med hussentraler i markedsavdelingen i Stavanger da oljealderen kom til Norge.

Margit startet på rikstelefonen og endte opp på personalkontoret i Stavanger.

Jubilanten Tor, født i 1923, tok ingeniørutdanning i Stockholm etter krigen og endte opp som Linjeteknisk sjef i Tønsberg i 1971 etter en lengre arbeidsperiode i Trondheim.

Jan, født i 1942, den yngste i søskenflokk, gikk gradene i Televerket med høyere kurs i 1963. Jan var telesjef på Svalbard innen han endte opp på Lillestrøm og senere Kongsvinger som leder for abonnement.

Norges Pensjonistforbund tar store utfordringer i eldrepolitikken

Sjur Malm

Harald Olimb Norman er generalsekretær i Norsk Pensjonistforbund (NPF). I Pensjonistforbundet leder han den daglige kampen for eldres rettigheter, en oppgave han går inn for med sterkt engasjement og stor innsikt. Vi møtte han på kontoret på Lilletorget i Oslo og utvekslet tanker om en del sentrale temaer som opptar Forbundet.

Forbundet er eldres fremste representant i forhandlingene med myndighetene om vår fremtid. Derfor står NPF sentralt i kampen for minstepensjonistene, eldreomsorgen og ikke minst Pensjonsreformen som skal sikre nye og etablerte pensjonister en levekraftig økonomi i kommende år.

Er pensjonister interesserte i eldrepolitikk?

- Er vi mer opptatt av å nyte enn å yte, undrer vi. Normans klare svar på spørsmålet er nei. - I min kontakt med mange pensjonister møter jeg et høyt engasjement om aktuelle problemstillinger som Forbundet er opptatt av. Naturligvis har mange pensjonister det godt i dag og nyter sitt otium. Det har de rett til etter et langt arbeidsliv, men vi vet samtidig at det fins en stor gruppe minstepensjonister som befinner seg under fattigdomsgrensen.

Partiene og kommunene er lunkne til eldrepolitikk

I 1991 kom loven om eldreråd. Til da hadde man registrert at det var vanskelig for eldre å bli nominert på partienes valglistene både ved kommune- og stortingsvalg. Derfor ble eldre sikret medinnflytelse gjennom lovfestede eldreråd på kommunal- og fylkeskommunalt nivå. Mange eldre kjenner ikke denne loven og de mulighetene den gir for medinnflytelse på lokalplanet. Dette skyldes i stor grad manglende informasjon, lunkenhet og manglende forståelse for eldrerådene både fra administrasjonen og politikernes side. Pensjonistforbundet arbeider derfor aktivt for å gjøre eldrerådene til det aktive redskap de skal være. NPF ønsker å følge opp utnevningen av representanter til eldrerådene, og det er lagt opp et opplærings-tilbud for eldrerådene.

Minstepensjonistene

- Regjeringens erklærte kamp mot fattigdommen er bortimot tragisk, mener Norman. Det finns 200.000 minstepensjonister. Mange av disse lever av og med sin minstepensjon. De har ingen formue og inntekten er så lav at de er under grensen for skattbar inntekt. Regjeringens heving av minstefradraget og heving av bunnfradraget på formueskatten betyr ingenting for disse. De opplever Regjeringens økning av egenandelene på medisiner og helsetjenester og økning av kringkastingsavgiften som en betydelig ekstrabelasting.

I Statsbudsjettet for 2009 krever NPF at Folketrygdens minstepensjon og særtilllegg til sammen trappes opp over 3 år fra ca 119.000 til bortimot 130.000 kroner både for enslige og gifte/samboende uten tilleggspensjon. Kravet utgjør en merkostnad på trygdebudsjettet på 3 milliarder kroner fra 2010. - En betydelig sum vil mange hevde, men når man ser på dagens samfunn, der de som har nok stadig får enda mer, og de som har lite får mindre, er det på tide å rette opp skjevhetene, hevder Norman.

Forbyggende eldreomsorg er billig

- Forebyggende eldreomsorg er den billigste form for eldreomsorg som kommunene kan satse på i dag. En person på sykehjem i ett døgn koster like mye som ett år på eldrecenter, forteller Norman. Derfor er Pensjonistforbundet sterkt opptatt av satsningen på omsorgstiltak som eldrecenter, kvaliteten på hjemmetjenester og rehabilitering etter sykehusbesøk som kan minske behovene for at eldre havner på sykehjem. Eldre foretrekker å være hjemme, derfor må kommunene i langt større utstrekning bygge ut eldrecenter med daglige tilbud. Svingdørspolitikken hvor mange eldre som blir utskrevet fra sykehus uten å være friske og må tilbake til sykehuset igjen, må også endres. Kommune må styrke innsatsen med flere rehabiliteringsplasser og sterkere kompetanse.

Sykehjem og omsorgsboliger

Dette er aktuelle temaer som mange telepensjonister er sterkt engasjert i. - Hva gjør Pensjonistforbundet på disse områdene, spør vi? - Vi kjemper en bevisst kamp for prioritering av sykehjemsplasser fremfor omsorgsboliger fordi stadig flere pensjonister oppnår høy alder i dag. Når de blir syke blir de ofte langvarig syke og sterkt pleietrengende og trenger en sykehjemsplass fremfor en omsorgsbolig, forteller Norman. Derfor krever NPF en sykehjemssdekning på 25 % av antall eldre over 80 år. For å nå det målet må det umiddelbart bygges 12000 nye sykehjemsplasser. Dessverre er oppfatningen i kommune-Norge at bygging av omsorgsboliger er god kommuneøkonomi. Derfor satser kommunene på disse. Når eldre flytter inn i omsorgsboligene bærer de selv bokostnadene for boligen og får et enklere pleietilbud. For å dekke bokostnadene, som ofte er høye, må de søke om botilskudd, men dette er det Staten som betaler. Kommunen laster mao utgiftene over på brukerne og Staten. På sykehjemmene derimot må kommunen selv dekke alle kostnadene for brukerne. Som kompensasjon tar kommunen 85 % av brukernes pensjon på sykehjemmene. Vi deler ikke kommunepolitikernes syn, for å si det mildt, sier Norman og henviser til det samfunnsøkonomiske perspektivet.

Pensjonsreformen, en viktig kampsak for NPF

Helt nye regler

- Pensjonsreformen er ved siden av minstepensjonistene den viktigste kampsaken om dagen, forteller Norman. - Men vil Pensjonsreformen berøre oss etablerte pensjonister i noen særlig grad, undrer vi. - Ja, fra 2010 vil alle pensjonister bli berørt forteller Norman. I dagens system reguleres den løpende pensjon med gjennomsnittlig lønnsvekst. I det nye systemet vil vi få to begreper: Inntektspensjon og Garantipensjon. Garantipensjonen skal reguleres likt med lønnsutviklingen mens inntektspensjonen får et fratrekk på 0.75% av lønnsveksten. Dvs at den får en svakere vekst enn garantipensjonen. Vi kan i tillegg, slik forslaget er utformet av regjeringen, risikere å få en regulering av inntektspensjonen som er lavere enn prisveksten i enkelte år. Derfor har NPF, inklusive telepensjonistene, fremmet forslag om at man også skal legge lønnsveksten til grunn for reguleringen av inntektspensjonen. Subsidiært at retningslinjene utformes slik at inntektspensjonen skal reguleres likt med lønnsveksten - 0,75% dog ikke lavere enn gjennomsnitt av lønns- og prisvekst.

Harald Olimb Norman

Forhandlingsretten går tapt

Hittil har oppgjøret med pensjonistene alltid blitt sendt til Stortinget for godkjenning etter forhandlinger med partene. Pensjonsreformen bygger på at det blir etablert et lovverk som gir regjeringen myndighet til å regulere pensjonene uten å gå til Stortinget slik som i dag. Forslaget til ny alderspensjon i folketrygden tilsier at forhandlingsretten blir redusert til en mer uforpliktende drøftingsrett. Regjeringen kan mao ensidig beslutte all regulering av fremtidens pensjoner uten forhandlinger og innblanding fra Stortinget. Dette til tross for at det dreier seg om mer enn en halv million stemmeberettigede pensjonister som er avhengig av resultatene, og at oppgjøret er på ca. 10 milliarder kroner. NPF og telepensjonistene reagerer sterkt på dette og mener det strider mot de demokratiske spillereglene som eksisterer ellers i samfunnet.

Statspensjonene blir også berørt

Pensjonsreformens konsekvenser for pensjonene fra Statens Pensjonskasse er ennå ikke avklart. Det er sannsynlig at man også må regne med endringer, men det vanskelig å forutsi hvilke.

NPF er likevel positive til Pensjonsreformen

- Totalt sett er Pensjonsforbundet positiv til den nye Pensjonsreformen, forteller Norman. Det er positivt at den totale livsinntekten legges til grunn for inntektpensjonen, og i gode år vil reguleringen gi positivt resultat. Den største bekymringen ligger i at pensjonister med lav tilleggspensjon, 10- 15.000 kroner, gradvis vil bli garanti-pensjonister pga av at inntektpensjonen ikke reguleres i takt med lønnsutviklingen.

NPF og telepensjonistene

Telepensjonistene samarbeider med NPF i SAKO som er en sammenslutning av ulike pensjonistorganisasjoner i offentlig sektor. Gjennom SAKO samordner telepensjonistene sine synspunkter på dagens eldrepolitikk med andre statlige pensjonistforeninger og støtter opp under NPF's forhandlinger med myndighetene.

Korte fakta om Norsk Pensjonistforbund

"Som den eneste pensjonistorganisasjon i landet, har NPF direkte forhandlingsrett med regjeringen om stats- og trygdebudsjettet."

- NPF ble dannet i 1951 og er Norges største pensjonistorganisasjon med ca 170.000 medlemmer.
- NPF er en partipolitisk uavhengig og nøytral organisasjon for alle pensjonister, også førtids- og uføre- pensjonister.
- NPFs oppgave er å følge og overvåke samfunnsutviklingen samt skape debatt om spørsmål omkring pensjonisters interesser.
- NPF har en omfattende virksomhet som gir en innholdsrid pensjonisttilværelse i fellesskap med likesinnede.
- NPF's styrke er alle de medlemmer som støtter forbundet og som bidrar til å føre virksomheten fremover.

www.pensjonistforbundet.no

MIN HOBBY

Berit sysler med porselensmaling

Jeg traff Berit på en av de populære krodagene til Oslopensjonistene i vinter. Peisestua i Kongens gate 8 var full av glade og skravlende pensjonister som nøt sin formiddagskaffe med kaker og smørbrød blant gode venner og tidligere kollegaer. Midt blant disse satt blide og trivelige Berit Andersen som hadde tatt med seg et utvalg av sine flotte og fargerike smykker til treffet. Der lå rader av porselensmalte smykker i vakre farger med kunstferdige tegninger i alle regnbuens farger som glimtet i gull og sølv og fanget alles interesse. Der var brosjer, anheng og ørepynt for damene. Men det fans også vakre slipsnåler for bolaslips som var meget populære blant de mannlige medlemmene.

- Jeg har drevet med porselensmaling som hobby siden 1979, forteller Berit. I starten lagde jeg mest vaser, serviser og lignende, men etter hvert begynte jeg å designe smykker, så alt du ser her det er min egen design, forteller Berit stolt. Jeg blir inspirert av mange ting som for eksempel vakker natur og andre smykker. Porselensmaling er en fin hobby, og jeg vet at det er flere telepensjonister som driver med det.

Det er ikke bare en kunstnerisk krevende oppgave å lage vakre porselenssmykker, den er også håndverksmessig krevende. Berit forteller at smykkene lages ved å male flere omganger med brenning etter hver gang. Mange av smykkene har også relieff som legges på først. Gull og sølv legges på helt til slutt før siste brenning. – Så det tar sin tid, og det er ekte vare, forteller Berit smilende.

- Vi har det veldig trivelig på treffet i pensjonistforeningen på tirsdager. Innimellom tar jeg med smykker og porselen dersom noen er interessert i å kjøpe noe til seg selv eller som gave til bekjente.

Berit ble medlem av telepensjonistforeningen sammen med sin mann Odd Andersen som jobbet i Oslo distrikt. Odd startet som hjelpemann i gravelag 17 år gammel, og tok deretter montør - og teknikerutdanning. Han døde i 1996, men Berit fortsatte etter hans død og har mange gode venner i foreningen.

Sjur Malm

NYTT FRA LOKALFORENINGENE

SENTRALE ENHETER PÅ TUR TIL BEOGRAD OG SERBIA

Grytidlig, klokken er bare fire om morgenen. Utenfor hotell Opera i Oslo står en gruppe reiselystne telepensjonister klare til å gå om bord i bussen til Rygge lufthavn. Der venter Norwegian, dvs. de hadde leid inn fly fra Hola Airlines, for å fly oss til Serbias vakre hovedstad Beograd. Her tok vi inn på 100 år gamle Moskva hotell som ligger midt i sentrum av byen. En opplevelse i seg selv. På programmet stod bl.a. et besøk hos Telenor Serbia. En historisk begivenhet. Så vidt jeg vet har ingen av våre telepensjonistforeninger besøkt et av Telenors uteselskaper tidligere. Mottakelsen var kongelig, med velkomstdrikk, et engasjerende og spennende foredrag ved administrerende direktør Stein Erik Vellan, etterfulgt av omvisning og en nydelig lunsj. Når det gjelder norsk innsats i utlandet er Telenor virkelig med på å sette Norge på kartet. Verdiskapning, utvikling og arbeidsplasser er stikkord for noe av det bedriften står for. Selv om Beograd, med sine mange og gode restauranter, den praktfulle gågaten Kneza Mihailova og spennende forretninger, i seg selv var en tur verd, så ville vi se mer av Serbia og satte kursen mot Novi Sad, Vrsac, Topola og Mokra Gora. Vi rakk også innom Visegrad i Bosnia. Her var broen over Drina,

udødeliggjort i den Serbiske nobelprisvinneren Ivo Andrich's bok med samme navn, hovedattraksjonen. Av hensyn til mangel på spalteplass så må jeg begrense meg til et par andre opplevelser fra turen. Den ene fra en restaurant i Beograd, Dva Jelena, hvor et 6 manns strykeorkester kom til vårt bord og plutselig spilte Nidelven og Mykje sol og mykje varme. Med en slivovitsj innabords ble jo det ekstra stemningsfullt. En annen var en velmakende lunsj på soldekket i egen båt på Donau i godt sommervær. Til slutt, serberne er utrolig gjestfrie, høflige og serviceinnstilte. Turen anbefales! De som ønsker flere detaljer er velkomne til å ta kontakt med Kjell Ivar Tangen, mob: 456 14 158, e-mail: siftang@yahoo.no.

Telepensjonistene i Trondheim er politisk engasjerte

Telepensjonistenes Forening i Trondheim har 300 medlemmer. Vi håper å ligge stabilt rundt dette tallet, men målet er selvfølgelig å rekruttere flere medlemmer. I en del år har vi hatt kontor i Telenors bygg på Tyholt. Bygget er nå solgt til DNB Marketing, men vi håper fortsatt å kunne ha tilhold der.

Styrets arbeid er å legge til rette for at våre medlemmer skal trives i foreningen. Vi arrangerer en utenlandstur i året, og lokale turer, en vår- og en høsttur. Faste styremøter holdes en gang i måneden. Vi har utarbeidet handlingsplan for styrets arbeid, slik at det er en viss struktur på det vi arbeider med. Årsmøtene har god oppslutning. Medlemsmøter holdes en gang i måneden, hvor vi prøver å ha variert program. Musikk eller engasjere noen som holder kåseri

av historisk art eller et dagsaktuelt tema. Medlemsmøtene er godt besøkt, noe som viser en stabil god interesse for foreningen. Julelunsjen i desember er en tradisjon medlemmene setter pris på. Dette er årets høydepunkt.

Trimgruppa møtes hver torsdag til trim, og ellers deltar en del av våre medlemmer i Jentebølgen i juni.

For å kunne øve innflytelse er det viktig å være representert der beslutninger tas. Vi har representanter i styret i Pensjonistenes Fellesorganisasjon og Eldrerådet.

Sommeren står for døren, ser frem til å nyte den i lange drag.

God sommer fra telepensjonistene i Trondheim.

*Telepensjonistenes Forening, Trondheim
Ole Sandbekkhaug, Leder*

Telepensjonistene på Ringerike

Telepensjonistene på Ringerike ble stiftet 15. november 1995. Vi er 41 medlemmer med en gjennomsnittsalder på 73 år.

Medlemsmøtene blir holdt siste torsdag i måneden. Fremmøte er bra, ca 25 til 30 personer møter opp. Møtelokalet er Blå Kors. Viktigste for oss er sosialt samvær med gamle kolleger, men god mat, sang og utlodning hører også med. Vi prøver også å få en kåsør til møtene. Hittil i år har vi hatt en representant fra Hørselshemmedes Landsforening som har presentert hjelpemidler for hørselshemmede. Noe "mange" fant nyttig. Leder for sykehusets venner, samt omsorgsombudet i kommunen har også gjestet oss med foredrag.

Datakurs

Datakurs har vi også gjennomført i år. 11 medlemmer deltok og vi fikk innføring i dataverdens mysterier, med bla word tekstbehandling, internett og e-post.

*Et utsnitt fra den gang.
Tenker damene på at
de skaper historie?
Nepp. Men i dag er
damene "vi", pensjonis-
tene i Telepensjonis-
tene Ringerike*

Alle deltakerne på kurset. 11 i alt

MIN TELEHISTORIE

Fra Røst i 1962

Stasjonen på Røst fikk besøk av distriktsfartøyet "Troms", og ombord var overingeniør Solberg og distriktsjefen Sigurd Torgersen. De skulle på befarings, og de var hjertelig velkommen. Imidlertid hadde de med en hilsen fra telegrafbestyrer Normann m/frue i Kirkenes, til fru Normanns bror som var en av væreierne på Røst. Til det besøket trengtes båtskys for å komme til Kårøya. Torgersen ville først låre lettbåten til "Troms", men telegrafbestyreren hadde lagt opp strategien og sa, "nei det behøves ikke, vi tar vår båt"

Den båten var ei 12 fots spisse, gammel og lek, men en 4 hesters påhenger, og som ikke var blitt godkjent utskiftet på budsjettet.

Båten var strategisk tømt for sjø, før Torgersen, Solberg og telegrafbestyreren entret fartøyet og tøffet over til Kårøya.

Der vanket det en utmerket bevertning og hyggelig prat, før det var på tide returnere.

Et par timer var nok til at en god del sjø var lekket inn i spissa, akkurat nok til at pliktene på bunnen av båten så

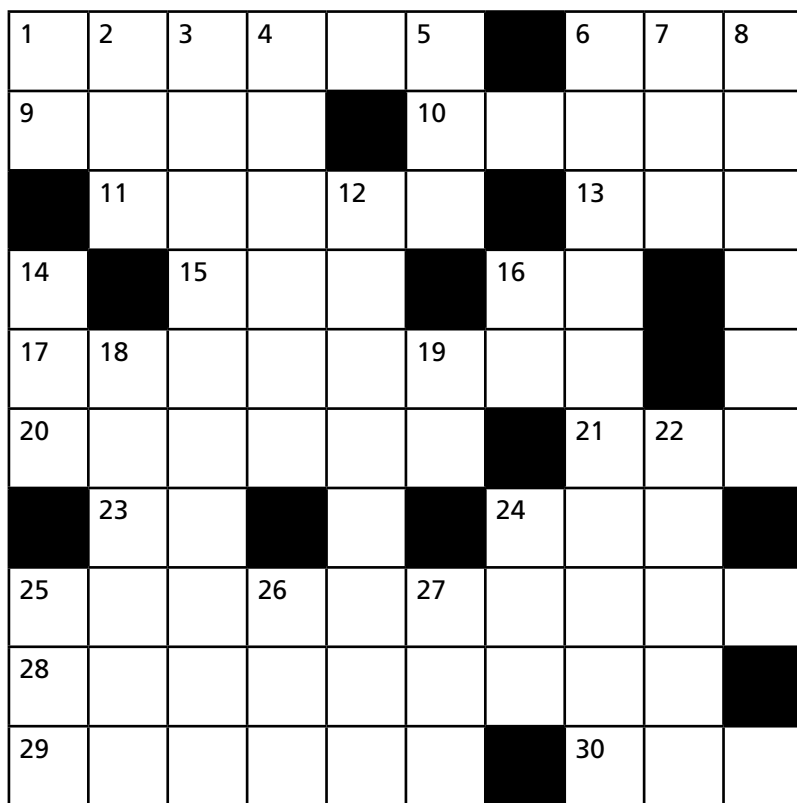
vidt lå i ro. Underveis tilbake var det motvind og noe skvetting av sjø, også inn i båten. Det stilnet av med praten da pliktene begynte å jynge i sjø i bunnen av båten.

Etter ei stund sa Torgersen: "Du Solberg, gi skipperen beskjed om at han tar ut en ny skikkelig båt til Røst, når vi kommer til Svolvær.

Strategien hadde lyktes.

Roar A. Johannessen

KRYSSORD

Løsningen på kryssordet kommer i neste nummer av Telepensjonisten.

Unni Jørgensen

VANNRETT

- Slekting
- Redskap
- Dretter
- Krem
- Bit
- Korn
- Rockegruppe
- Organisasjon
- Beundret
- Her ligger Telemuseet
- Kurve
- Moderne
- Farge
- Servisedel
- Format
- Erter
- Kongruent

LODDRETT

- Tone
- Dyr
- Yrke
- Klister
- Sak
- Plagg
- Av
- Blande
- Garantere
- Doven
- Flatemål
- Våge
- Vokaler
- Fisken
- Kommune
- Pålegg
- Måleenhet
- Flirer

Løsning på forrige kryssord

1	A	2	D	3	R	4	E	5	S	6	S	7	A	8	T	9	E	10	R
11	R	U	I					12	P	O	S	Ø	R						
13	E	S	O	T	E	R	I	S	K										
		Ø			15	I	N	G	A			16	N	17	E				
18	G	R	U	N	N					19	T	20							R
	A				21	N	E	22	R	E	I	23	D	E					
24	L	Ø	P			27	N	O	R	28	E	I	M						
		29	R	A	30	G	D	E				31	S	I					
32	D	E	S	S	E	R			33	T	O	S	T						
35	A	T	O	M			36	E	S	S	E	T							

Mary Solvik fra Namsos har vært "down under" i Australia.

Ikke alle har barnebarn som studere i Australia, men det har jeg på Wollongong University i Sydney Og får man en invitasjon til et besøk "down under" sier man selvsagt ja til et så spennende reisemål. Reisen ble en stor opplevelse med besøk i Bangkok, Sydney og Melbourne.

Can you play?

Reisen ned kan synes lang, men med stor reiselyst og gode guider ble den en opplevelse som allerede startet da det peip i sikkerhetskontrollen i London. Det hadde den ikke gjort på Gardermoen! Bagasjen ble endevendt før de fant neglesaksa i bunnen på toalettmappa, men der fant de også munnspletten mitt. – Can you play, spurte de. – Oh, yes I can, svarer jeg. – We can dance if you play. Jeg spilte en vals, og der i sikkerhetskontrollen på Heathrow danset vaktene til stor moro for alle.

Bangkok- Taidans og Buddha'er

Vi fløy videre til Bangkok. Dit er det ikke farlig å komme når man har gode guider fra ambassaden. Gullbelagte slott og Buddha'er tok nesten pusten fra oss. Vi tok båttur til Grand Palace med 30 avdelinger og gallerier og lunsjet ved elvebredden. Om kvelden besøkte vi et fantastisk dukketeater innen vi avsluttet med et godt Taimåltid til vakker dans og musikk.

På dukketeater i Bangkok

To gråhårede individer

Små kengurubarn klorer

Sydney – for en storby!

Sydney Opera fra sjøsiden, for et syn, og mye finere enn på bilder. Händels opera "Messias" med kor og orkester om kvelden var fantastisk. Vi spiste lunsj på den TV-berømte Bondy Beach. Det var deilig å ha utsikt mot det skumvite havet med surfere som koste seg i bølgene som rullet inn mot stranden. Vi vandret i den varme deilige sanden, men våget ikke å bade. Reidun, barnebarnet mitt, tok oss med til Wollong - universitetet sitt. Det var kjempestort med store grøntområder. Vi var heldige og fikk se en avgangsklasse med lærere og rektor i spissen ikledd sine firkantede hatter og sorte kapper. Veldig høytidelig!

Botanisk hage og The Blue Mountain - dyreparken var begge flotte og spennende. Fargerike blomster og fugler, store papegøyer og kjempeslaggermus store som kråker som hang i trærne etter tærne. En kjælen pyton slange slengte seg rundt meg da jeg ville hilse på den. De små kenguruungene så søte og snille ut så jeg våget meg inn til dem, men de klorte meg da jeg rakk frem hånden. Trodde vel de skulle få mat. Hadde vært moro om noen hadde spurt meg om hva jeg hadde gjort meg, og jeg kunne svart, "det er bare et kenguruklor". Reptilene, firslelene og de mange fargede froskene var interessante å studere. Jeg trodde froskene vekket til meg for jeg samler på frosker. Har over 400 av dem (ikke levende). Har forresten en utstoppet fra Peru.

Melbourne – next

Flyreisen fra Sydney til Melbourne tar bare 30 minutter. Der møtte vi en ny storby med mange spennende opplevelser. Vi besøkte Skydeck 88. 46 sekunder tok det å nå toppen av den 300 meter høye bygningen med tak av gullplett og en bred glassterrasse hvor vi kunne se utover byen med flotte fjell, skoger og vann i det fjerne som hadde navn som "London Bridge" og "Tolv apostler". Vi dro dit ut og så koalaene hengende dorske og søvnige fra trærne med unger i tærne. På Melbourne Museum fikk vi høre om den langvarige diskrimineringen av aboriginerne som var urbefolkningen i Australia. Men vi fikk også tid til å besøke de store kjøpsentraene og "The National Opal Collection" hvor kortene våre gikk varme. Vi måtte jo ha med julegaver hjem!

Eldre ungdommer blir også slitne

Bangkok, Sydney og Melbourne i løpet av 2 uker sånn like oppunder jul krever sitt. Vi mellomlandet i Hongkong, men oppholdet ble for kort til å besøke byen. Det ble ikke sang og musikk under mellom landingen i London. Alle var trette og det ble lite snakk. Tidsforskjellen merket vi også. De er jo ti timer foran oss. Etter 23 timeres reise landet vi på Gardermoen. Godt å være hjemme igjen.

Mary

Operaen i Sydney

Historien om Radiolinjekontoret

Inge Vabø

Kontoret ble opprettet i 1959 i det gamle Telegrafstyret i avdeling IV (Teknisk avd.). Det ble skilt ut fra det som den gang het Radioanleggskontoret. Kontorets første sjef var Torbjørn Forberg (1901-1999). Han var kontorets sjef frem til 1970.

Bakgrunnen for utskillelsen var at Stortinget allerede i 1957 hadde vedtatt at det skulle innføres fjernsyn i Norge. Det ble laget en plan for distribusjon av fjernsynssignalene ut fra Oslo (Marienlyst) slik at alle deler av Norge skulle kunne se fjernsyn innen rimelig tid. For å realisere denne planen raskt, måtte det benyttes radiolinjer da alternativ teknikk var å grave koaksialkabler over hele Norge (helt frem til Kirkenes!).

Bruk av radiolinjer var den raskeste og mest økonomisk måte å etablere nye overføringsnett på.

Telegrafstyret hadde tatt i bruk radiolinjer i sitt sambandsnett allerede i 1946 i Lofoten, men kapasiteten på de første systemene var begrenset til bare en analog telefonkanal. For å overføre TV-signalet må man ha en kapasitet på minimum 300 analoge telefonkanaler. Disse systemene ble tilgjengelig ut over i 50-årene og da fjernsynet ble offisielt åpnet av Kong Olav i 1960 hadde Telegrafverket allerede etablert radiolinjer med stor nok kapasitet mellom Oslo og Bergen (i samarbeid med Forsvaret) og mellom Oslo og Karlstad i Sverige (i samarbeid med det svenske Televerket) for å knytte Norge sammen med det nordiske distribusjonsnettet (Nordvisjon).

Utbyggingen av radiolinjenettet fortsatte utover i 60-årene og i 1967 hadde hele landet opp til Kirkenes fjernsynsdekning. Samtidig som distribusjonsnettet for TV ble bygget ut, ble det etablert radiolinjer for telefonsamband som dekket Telegrafverkets behov for fjernsamband.

I 70-årene ble det bygget opp et nytt landsomfattende radiolinjenett med kapasitet på 1800 og 2700 analoge telefonkanaler i forbindelse med automatiseringen av telefontrafikken og NRKs programlinjenett ble fornyet med moderne transistoriserte radiolinjer.

I 1980-årene ble et landsomfattende digitalt radiolinjenett bygget ut i forbindelse med digitaliseringen av telenettet.

Radiolinjekontoret var i funksjon som eget kontor i Teknisk avdeling i Teledirektoratet frem til den store omorganiseringen i 1993. I de 34 årene kontoret besto, har over 170 personer som vært ansatt ved kontoret – noen i kortere perioder, men svært mange var ansatt i store deler av sitt yrkesaktive liv.

I dag er de fleste av pionerene gått bort, men mange av dem som har vært med på planleggingen og utbyggingen av de første bredbåndforbindelsene i Norge via radiolinjer møtes fremdeles regelmessig. Vi har faktisk holdt kontakten helt siden 1993 og har hatt både "små" og "store" sammenkomster. Den største sammenkomsten ble arrangert på SAS hotellet i 2001. Da møttes 65 personer som hadde vært ansatt i radiolinjekontoret til en "stor" fest med god mat, godt drikke, musikk og mange festtaler.

De "små" sammenkomstene har vært middager når noen av oss har fylt "runde år" og selvfølgelig også julebordsamlinger.

Vi har hatt en fast avtale i mange år om at vi møtes kl.17.00 første onsdag i hver måned på en pub inne i Oslo. Den tradisjonen har vi nå hatt i nesten 15 år! Her møtes både "pensjonister" og personer som fremdeles er ansatt i Telenor. Det "mimres" og diskuteres. Intet emne er "hellig"!

Jeg tror at det ikke er så mange tidligere kontorer i Teknisk avdeling eller i andre avdelinger i det "gamle" Teledirektoratet som har hatt noe tilsvarende samhold i så mange år. Og vi vil fortsette og møtes! Radiolinjekontoret var et meget sammensveiset kontor, vi følte samhold, vi lærte å kjenne hverandre meget godt og ble gode kolleger. Det er slik arbeidslivet burde være også i dag!

Inge Vabø, pensjonist

Se artikkel på Internett om den første radiolinjen i det norske telenettet. Webadressen er: www.telenor.com.

Søk på telektronikk, volum 3/4 1996.

Radiolinjekontoret samlet til festlig samvær

*Krevende, men flysikker
innflyvning til Sogndal.
Bilde fra Norsk Telemuseum*

Om Flysikringstjenesten i Telegrafverket Litt historikk om radiosikringstjenesten for sivil luftfart

Jens A. Stenstadvolden

Radiosikringstjenesten for sivil luftfart har ansvaret for kommunikasjons-, navigasjons- og trafikkovertvåkningsanlegg for sivil luftfart og er i dag en del av Avinor. Den ble allerede opprettet i 1935 i Telegrafverkets regi og ble drevet som en del av Radioavdelingen i Teledirektoratet. Christian Nome var første leder av Flysikringskontoret, senere etterfulgt av Steinar Melvær og Hakon Hernes.

Telegrafdirektøren var flyinteressert

Årsaken til at Telegrafverket fikk oppdraget den gang i 1935 var først og fremst etatens gode radiokompetanse og Telegrafverkets mange kystradiostasjoner som også kunne utrustes til å betjene sivil luftfart med radiotelegrafi og linjetelegrafi. Telegrafdirektør Thomas Heftye var svært luftfartsinteressert og medlem av Norsk Luftseiladsforening. Han var bl.a. med på en privat flytur som tok sikte på å være de første til å fly Oslo-Trondheim. Men et kraftig snøvær over Rena hindret videre flyging. De måtte avbryte og nødlandet. En bedre middag hos gamle kjente på stedet hjalp på humøret.

Sjøflyrute fra Oslo til Kirkenes

Det var en travel tid for Telegrafverket da DNL (Det norske Luftfartsselskap, forløperen til SAS) startet sjøflyruten langs kysten fra Oslo til Kirkenes i 1935.

Hvert landingssted skulle ha telefon og telegrafiforbindelse og helst også landingsanlegg. Telegrafverket hadde ansvaret for Radiosikringstjenesten som til å begynne med omfattet både sambandstjeneste, kunngjøringstjeneste, redningstjeneste og lufttrafikk kontroll. Det meste av sambandet dreide seg om radiotelegrafi i mellombølge- og kortbølgebandene både mellom lufthavnene og mellom bakkestasjon til flyene. DNL- flyene hadde egne telegrafister

ombord. I den første fasen var Standard Telefon og Kabeltrafikk den viktigste leverandøren av kommunikasjons- og navigasjonsutstyr.

Telegrafverkets første radiotelegrafister

Det startet med 18 "flyvestasjoner" eller aerodiostasjoner som de også ble kalt, mellom Oslo og Kirkenes, noe som senere ble utvidet til over det dobbelte. Til dette ansatte Telegrafverket radiotelegrafister. På det meste var det ca. 40 bemannede radiostasjoner kysten rundt. En av stasjonene var på Kalhovd på Hardangevidda, ikke langt fra Rjukan der det i dag er VOR/DME- flynavigasjonsstasjon. Denne stasjonen betjente direkteruten Oslo- Bergen. En annen fjellstasjon med tøffe forhold var på Glåmos, ikke langt fra Røros. Flysesongen var den første tiden fra slutten av mai til uti september. Det passet derfor godt for telegrafistene å melde seg til tjeneste som radio- telegrafister før hvalfangsten i Sørishavet i vintersesongen. Flygingen den gang var oftest navigering etter kart, kompass og landemerker. Men etter hvert ble det anlagt bemannede peilestasjoner på bakken for å peile inn flyene underveis og rettlede dem via radioforbindelsen. Etter krigen ble radio-sambandet til flyene lagt over til VHF-radio betjent av egne flygeledere. Sikringstelegrafistene måtte i økende grad legge om til teknisk tjeneste. Bare den fjernskriverbaserte linjeforbindelsen mellom flyplassene krevde fortsatt en tid manuell betjening. Dette ble en vanskelig tid med stor omstilling for Telegrafverkets telegrafister.

Nye instrumentlandingsystemer

Fra 1935 dukket de første instrumentlandings- systemene opp på de større flyplassene. Disse var utviklet og produsert av Lorenz i Tyskland. Det ble anlagt en

del slike i Norge. Anleggene hadde 2 antenner tilkopleet en sender som var plassert et stykke bakenfor rullebanen som sendte radiosignaler med landingsanvisning til flyene. I tillegg var det egne merkefyr langs innflygingstraseen for avstands- markeringssignaler for flyene i landingsfasen. Under 2. verdenskrig standardiserte FN- organisasjonen ICAO instrumentlandings- systemet ILS som var utviklet i USA under krigen. De gamle anleggene måtte da etter hvert skiftes ut. Det første ILS- anlegget i Norge kom på Gardermoen i 1945. Det var et transportabelt utstyr som ble brakt dit av US Army Airforce. Luftfartsdirektoratet fikk senere tildelt også enda et slikt transportabelt ILS- utstyr som ble hentet hos US Army i Tyskland og kjørt til Fornebu for egen maskin og brukt der i flere år. Det ene av de to mobile ILS- anleggene fikk lang levetid og ble også anvendt under åpningen av Helgelands-flyplassene.

Nye satellittbaserte landingsystemer

For ca. 20 år siden foreslo ICAO etter amerikansk initiativ å erstatte ILS - anleggene med mikrobølgebaserte landingsystemer (MLS). MLS var mer robust og ga mer forstyrrelsesfrie radiosignaler til flyene. De krever også langt mindre planerte terrengflater rundt seg enn ILS gjør. Men den samlede luftfart syntes ikke dette var bryet verdt den gang. Utbredelsen av MLS er derfor foreløpig beskjeden.

Det som er nytt og som også har fått en viss utbredelse, er det satellittbaserte landings- systemet (SLS) som også er godkjent av ICAO. Men dette har foreløpig mest nytteverdi på flyplasser med kronglete terreng der anlegg av ILS eller MLS ville være umulig eller uforholdsmessig dyrt pga. planerings- kostnadene. Et slikt system er anlagt ved Sandnessjøen Lufthavn.

FORENINGSNUMMER OG ADRESSER

MELD DEG INN I DITT HJEMSTEDS TELEPEN SJONISTFORENING

Her møter du venner og kolleger og oppfrisker gamle minner.

ARENDA	Finn Egil Halvorsen	Lensmannsvn. 23	4815 Saltrød	37 03 08 26	952 58 324	fegil@online.no
BERGEN	Roy Knag Jæger	Postboks 7150	5020 Bergen	55 56 33 33	915 38 870	telepens@frisurf.no
BODØ/SALTEN	Nils Bøe	Tjeldberget 11/LE 301	8012 Bodø	75 58 11 68	412 94 159	gbkriste@online.no
DRAMMEN	Odd Nålby	Tors vei 48 B	3040 Drammen	32 81 00 25	480 04 841	greta.th@gmail.no
GJØVIK	Bjørn Kjensberg	Strandgt. 4 Leiligh. H-0303	2815 Gjøvik	61 17 39 09	970 43 061	telep-gk@online.no
GLÅMDAL	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40	915 56 223	janhandreassen@yahoo.no
GUDBRANDSDAL	Åse Nordnes	Fyrvn. 10	2670 Otta	61 23 04 98		
HAMAR	Bjørn Pettersen	Delfinen 17 A	2315 Hamar	62 52 35 11	906 06 182	britapet@frisurf.no
HARSTAD OG OMEGN	Elisabeth Markussen	Utsikten 18	9406 Harstad	77 01 79 76	957 70 128	komark@hlink.no
HAUGESUND	Arne Fosse	Hervikvn. 10 D	5521 Haugesund	52 71 65 50	915 98 057	afosse@r-data.no
HELGELAND	Evald Hagenes	Veslefrikkvn. 13	8800 Sandnessjøen	75 04 34 34	909 73 847	evahage@online.no
KRISTIANSAND	Kjell Moy	Seljeveien 29	4622 Kristiansand	38 01 16 81	478 29 780	kjell.moy@los.mail.no
KRISTIANSUND	Jan Dalager	Einerskaret 25	6520 Frei	71 52 53 52	952 16 124	Ja-fr@online.no
LARVIK	Berit Olafsen	Øvre Bøkeligt. 48	3256 Larvik	33 11 74 44	950 27 230	olafsenberit2@hotmail.com
LEVANGER	Sigrun Moe	Rognhaug	7600 Levanger	74 08 13 62	947 29 189	
LILLEHAMMER	Arne Fauskrud	c/o Guttorm Støen Gjøstivegen 14	2614 Lillehammer	61 25 42 96	976 90 120	gut-stoe@online.no
LILLESTRØM	Aud Marwell Myrvang	Sundg. 20	2081 Eidsvoll	63 96 45 54	909 86 580	bomyr@online.no
LOFOTEN	Kjell Tettlie	Postboks 2	8309 Kabelvåg	76 07 83 12	911 79 473	ktettlie@online.no
MOLDE	Annbjørg Megard	Øivindsveg 32	6429 Molde	71 25 32 77	452 05 836	erlispo@online.no
NAMSOS	Randi Langås	Præriev. 5B	7800 Namsos	74 40 57 42	916 15 738	
NARVIK OG OMEGN	Åse Håkonsen	Arbeiderv. 101 A	8516 Narvik	76 94 35 84	970 46 829	
OSLO	Eva-Marie Kvelland	Vektervn. 73	0681 Oslo	22 19 76 90	415 69 388	Telepensjonisteneoslo@online.no
RINGERIKE	Halvard Solberg	Krokennvn. 16	3515 Hønefoss	32 12 27 09	924 23 634	lialbja@online.no
SANDEFJORD	Reidun Sandbu	Sjøstrand 6	3209 Sandefjord	33 47 30 44	478 77 369	resttele@hotmail.com
SENTRALE ENHETER	Magnhild Sletbak	Fossumhavene 58	1359 Eiksmarka	67 14 41 77	911 58 215	magnhild@sletbak.no
SKIEN	Liv Berit Aadna	Hollavn. 105	3729 Skien	35 54 27 80	916 18 449	ragnhiol@online.no
SOGN OG FJORDANE	Dagunn Klakegg	Postboks 168	6801 Førde	57 82 14 21		gunnsteinf@hotmail.com
STAVANGER	Marit Torkildsen	Regimentvn. 80	4045 Håfrsfjord	51 55 16 66		telep-sg@online.no
STEINKJER	Ole Ingvar Halsauet	Karjolvn. 67	7712 Steinkjer	74 16 75 80	913 04 259	ole.ingvar.halsauet@ntebb.no
TROMSØ	Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø	77 67 51 00	905 77 274	anne-bau@online.no
TRONDHEIM	Ole J. Sandbekkhaug	Anton Bergsv. 38	7099 Flatåsen	72 84 98 02	413 31 948	tdpensj@frisurf.no
TØNSBERG	Greta Tettlie	Lønnevn. 18	3179 Åsgårdstrand	33 08 20 00	456 14 278	gretatettlie@gmail.com
VALDRES	Astri Jodalen	Øvrevn. 43	2900 Fagernes	61 36 00 59	482 39 258	astjodal@online.no
ØSTFOLD	Hans Krugerud	Vesthellinga 60	1526 Moss	69 26 69 90	958 38 088	tpostfold@online.no
ÅLESUND	Helge Haram	Rølandsvegen 1	6260 Skodje	70 27 51 30	908 51 360	helnihar@online.no

Minneord om Anna Helene Arild

Anna Helene Arild sovnet stille inn nærmere 94 år gammel etter lengre tids opphold på Lillehammer sykehjem. Hun startet Telepensjonistforeningen på Lillehammer i 1985, og sto for medlemsverving, møte- og kasserervirksomhet den første tiden fram til det første ordinære styret ble valgt. Hun ble da valgt som foreningens første kasserer den 7. september 1987. For sitt pionerarbeid for telepensjonistene på Lillehammer ble hun utnevnt som æresmedlem på vårt 20-årsjubileum i Øyer 15. desember 2005. Vi takker for hennes store innsats, og vil ha henne i tankene lenge. Hennes arbeid for foreningen vil alltid være nedfelt i vår historie.

Telepensjonistene på Lillehammer

Godt trygdeoppgjør for telepensjonistene

Som mange sikkert allerede har fått med seg er årets trygdeoppgjør i havn. Et anbefalt resultat går nå til Stortinget for endelig vedtak. Jeg tror oppgjøret krever en nærmere forklaring fra en som har vært med i forhandlingene på vegne av SAKO, som er Norsk Pensjonistforbunds samarbeidspartner. Som kjent har NPF og SAKO gjennom en årrekke arbeidet for at minstepensjonistene, og da spesielt de enslige, skal komme opp på et anstendig nivå når det gjelder levekår. Den rødgrønne regjeringen har nå endelig skjønnet at de må innfri sine løfter til disse gruppene. Det at vi nå har fått gjennomslag for å øke deres inntekter til 2G fra 1. mai 2010 er en seier for alle involverte parter. At enslige pensjonister allerede fra i år vil få 136 296 kroner, en økning på 16 476 kroner, er i seg selv et betydelig løft. Denne opptrappingen av enslige minstepensjoners levevilkår, betyr

imidlertid at resten av pensjonistene må avstå etterslepet på 0,65 % på årets oppgjør. Dette betyr at alle andre pensjonister får et lønnstillegg på 5,5 % fra 1. mai 2008. Nytt grunnbeløp (G) vil med dette utgjøre 70 256 kroner. Tillegget ligger på om lag samme nivå som rammen for LO/NAF oppgjøret. Hva gjelder løftet for unge uføre, er det en regning som regjeringen i sin helhet tar på sin kappe. Jeg håper med dette at alle våre telepensjonister også kan sette sitt godkjenningstempel på året pensjonistoppgjør, og si seg godt fornøyd med resultatet.

Dagfinn Skarbøvik
Forbundsleder

LANDSSTYRET/REDAKTØRER

LEDER	Dagfinn Skarbøvik	Ryenbergvn. 73 B	0677 Oslo	22 57 22 12	900 46 612	d.skarbovik@c2i.net
NESTLEDER	Odd-Kåre Kvalheim	Anders Sandvigs g. 1	2609 Lillehammer	61 25 82 01	900 21 534	okvalh@online.no
SEKRETÆR	Kjell Ivar Tangen	Lutvannsv. 4	0676 Oslo	22 30 72 29	456 14 158	siftang@yahoo.no
KASSERER	Ragnhild Møklebust	Ekraavn. 7C	0756 Oslo	22 50 38 19	917 53 220	ragmoek@online.no
STYREMEDL.	Bjarne Ulvang	Myrholtet 242	5142 Fyllingsdalen	55 16 38 65	416 12 005	audnulva@online.no
"	Anne-Berit Aune	Utsikten 78	9018 Tromsø	77 67 51 00	905 77 274	anne-bau@online.no
"	Eva-Marie Kvelland	Vekterv. 73	0681 Oslo	22 19 76 90	975 09 729	evamar@online.no
VARAMEDL.	Jan H. Andreassen	Blomstervn. 37	2208 Kongsvinger	62 81 59 40	915 56 223	janhandreassen@yahoo.no
"	Dagunn Klakegg	Hjalmar Christensenv.	6800 Førde	57 82 14 21	416 69 849	
REVISOR	Kjell Berglie	Selvbyggervn. 127	0591 Oslo	22 65 30 05	952 58 775	keberg@online.no
"	Reidun Sandnes	Låvevn. 50	0682 Oslo	22 26 49 80		
VARAREV.	Edgar Roli	Krokusv. 30	1475 Finstadjordet	67 90 27 04	951 58 120	
REDAKTØR TELEPENJONISTEN	Sjur Malm	Konglestien 6	3400 Lier	32 84 03 03	900 28 726	sjmalm@online.no
REDAKTØR NETTAVISEN	Per Refsem	Nils Knudsens vei 2B	2040 Kløfta	63 97 68 44	905 00 533	p-ree1@online.no

Telepensjonistenes Landsforbund • Postadresse 1331 Fornebu • Besøksadresse: Kongensgt. 8, Oslo.

Telefon 22 77 69 52 • Telefaks 22 77 69 55.

E-post: kon.telepensjonistene@telenor.com • Nettside: www.telepensjonistene.no

Telenor og barnearbeid

Telenor har vært i sterk motvind om dagen både i aviser og på TV. Et mer negativt ladet ord enn barnearbeid finns ikke nå i det norske vokabularet. Det er beklagelig at Telenor ikke har hatt øynene åpne utover den tekniske kvaliteten på produktene underleverandørene leverer. Produktkvalitet er i dag et mye mer vidtfavnende begrep. Det omfatter ikke bare at sluttproduktet fungerer i henhold til tekniske spesifikasjoner, men at det også er fremstilt på en etisk og miljømessig forsvarlig måte. Dette vet Telenor. Derfor er det utillatelig at den etiske standarden Telenor har skrytt av, kun har vært skuebrød og ikke praksis i dette tilfelle. Resultatet er at bl.a. Redd Barna ikke vil ha mer å gjøre med Telenor. Det er trist. Vi er glade for at Telenor innser at de har sviktet, og har iverksatt tiltak for å unngå liknende feil fremover. Det gir selvsagt ingen 100 % garanti mot gjentakelser, men det bidrar i det minste til å få satt fokus på barnearbeid i land der Telenor opererer. I flere av disse landene er dessverre barnearbeid fortsatt praksis. Derfor har Telenor en betydelig utfordring. Men vi håper at de griper tak i utfordringen med omtanke og omsorg for de det gjelder, dvs barna og deres fattige familier.

Sjur Malm

Barneheim i Dakha

Telenor og etikk. Det positive bildet.

Då GrameenPhone hadde opningsfest 27.mars 1997 i Dhaka, hadde Tormod Hermansen med seg ei gave frå Telenor, ein sjekk på 20.000 US\$ til ein barneheim i Dhaka. Barneheimen var under bygging, den hadde 4 etasjer, men inga innreiing og hadde allereide over 100 born å ta seg av. Telenor tilsette Karianne Toppe, tidlegare misjonær i Santalmisjonen, i full Telenor stilling som assisterande leiar av barneheimen. Og Hermannsen lovde meir frå Telenor i framtida. Då det seinare vart vanskar med drifta, tok Telenor initiativ til å starte ein ny barneheim i Dhaka og overførte alle borna til den. Telenor betalte for tilsette og ytte bidrag i mange år. Starten i Bangladesh var i allefall god!

Gunnstein Fidjestøl

Fakta om barnearbeid *Fra Unicef's nettsider*

132 millioner barn jobber på plantasjer, dyrker jorda, opererer maskiner, høster, sprayer med insektmidler og passer husdyr. Jordbruket stjeler barnas skole- og leketid.

- ▶ I dag finnes det 218 millioner barnearbeidere. Det er en reduksjon på 11 prosent fra 2000 til 2004. 132 millioner av disse jobber i jordbruket.
- ▶ 126 millioner barn utfører arbeid som skader dem. Det er en reduksjon på 26 prosent fra 2000 til 2004.
- ▶ 5,7 millioner barn er slaver og arbeider og lever under ekstremt uverdige forhold.
- ▶ 1,8 millioner barn er fanget i sex og pornoindustrien.
- ▶ 1,2 millioner barn blir hvert år solgt som slaver.
- ▶ Barn i ekstremt fattige områder og land og barn i krig og andre katastrofer er mest utsatt.